

De Kenniscafés van de Werkplaats

Colofon

© 2019

Tekstredactie: David ter Avest, Michel Wanner

Verzorging manuscript: Annika Keij

Fotografie: Michel Wanner, Shutterstock

Vormgeving: Werkplaats Sociaal Domein Zuid-Holland Zuid

Bestellen of downloaden via www.werkplaats sociaaldomeinzhz.nl

Inhoudsopgave

De Werkplaats	1
Wat is een kenniscafé?	3
1. Het omgekeerde keukentafelgesprek	6
2. Samenwerking mbo en hbo in de wijkpraktijk	12
3. Ont-moeten	16
4. Intergenerationele problematiek	21
5. Voorkomen huisuitzetting	27
Dankwoord	31

De Werkplaats

Sinds september 2016 is de Werkplaats Sociaal Domein Zuid-Holland Zuid (hierna: Werkplaats) actief onder het centrale en verbindende thema 'Integraal werken in de wijk, een lerende aanpak'. Deze Werkplaats is een van de veertien Werkplaatsen Sociaal Domein in Nederland.

De Werkplaats is een regionaal samenwerkingsverband waarin verschillende partners samenwerken aan maatschappelijke vraagstukken. Onderzoeks- en onderwijsinstellingen, gemeenten, partners in zorg en welzijn, sociaal ondernemers en bewoners werken in de Werkplaats samen aan maatschappelijke vraagstukken. Als lerende gemeenschap werken we samen en willen we tot meerwaarde zijn voor verschillende doelgroepen. Hiertoe behoren sociaal professionals, beleidsmakers, sociaal ondernemers, docenten, studenten en bewoners.

Dicht op de uitvoeringspraktijk

De Werkplaats zit dicht op de uitvoeringspraktijk. Dat wil zeggen dat we meekijken, meedoen en meedenken met de praktijk. We creëren leeromgevingen zoals werkgroepen en werkteams waarin we een langere tijd rondom één thema samenwerken. Hiernaast werken we spontaan en op aanvraag samen met gemeenten en organisaties om rondom een vraagstuk gezamenlijk te zoeken naar oplossingsrichtingen. Dat maakt dat we als Werkplaats werken aan vraagstukken bij uiteenlopende thema's in het sociaal domein. Enkele thema's zijn: de doorontwikkeling van wijkteams, informele zorg en ondersteuning, ontmoeting, sociale rechtvaardigheid, kindveiligheid, resultaatgerichte bekostiging, krachtgericht werken en integrale toegang.

Toegankelijk, inzichtelijk en overdraagbaar

Binnen deze leeromgevingen ontstaan verschillende activiteiten. Hier brengen we bestaande kennis in en gaan we samen op zoek naar nieuwe kennis en inzichten. Voorbeelden van deze activiteiten zijn focusgroepen, spiegelbijeenkomsten, casuïstiek, workshops, leerkringen voor wijkteams en kenniscafés. Leerpunten, oplossingsrichtingen en kwesties maken we vervolgens toegankelijk, inzichtelijk en overdraagbaar voor de verschillende doelgroepen. Dit gebeurt onder andere in de vorm van een handreiking, onderzoeksartikel of adviesrapport, via blogs en columns en door het ontwikkelen van een casuïstiekbundel voor het onderwijs. In dit magazine staan de kenniscafés centraal.

Wat is een kenniscafé?

Het kenniscafé is een van de centrale activiteiten van de Werkplaats. Het is een openbare, toegankelijke vorm om kennis en ervaringen te delen, vragen uit de regio te agenderen en samen te zoeken naar oplossingsrichtingen in het sociaal domein.

De Werkplaats verbindt op verschillende manieren diverse soorten van bronnen. Als Werkplaats maken we met het kenniscafé letterlijk ruimte voor ervaringskennis, kennis uit beleid en praktijk en theoretische kennis uit onderzoek. Het gemengde publiek dat onze kenniscafés bezoekt vormt hierbij zowel een voorwaarde als een onbetwiste toevoegde waarde.

Ruimte voor actuele vraagstukken

Vanaf voorjaar 2017 organiseert de Werkplaats met regelmaat kenniscafés in heel Zuid-Holland Zuid. Dit doen we samen met uiteenlopende partijen: van studenten tot uitvoeringsorganisaties en de beroepsvereniging. De teller staat inmiddels op elf kenniscafés en nieuwe edities zijn in ontwikkeling.

• Jeugdwet en Jeugdrecht	3 april 2017
• Arbeidsparticipatie in het sociaal domein	29 mei 2017
• Beleidsontwikkelingen in het sociaal domein	2 oktober 2017
• Samenwerken aan Kindveiligheid	20 maart 2018
• Een nieuw perspectief op de resultaatgerichte bekostiging	7 mei 2018
• Sociale rechtvaardigheid en sociaal werk	26 juni 2018
• Het keukentafelgesprek van de Werkplaats	18 oktober 2018
• Samenwerking mbo en hbo in de (wijk)praktijk	1 november 2018
• Verbondenheid en veerkracht	6 december 2018
• Intergenerationele problematiek	17 januari 2019
• Voorkomen huisuitzettingen	23 mei 2019

De drie kenniscafés in 2017 gaven inzicht in de drie decentralisaties binnen het sociaal domein: jeugd, participatie en maatschappelijke ondersteuning. Vanaf 2018 komen de thema's van ieder kenniscafé voort uit vraagstukken die spelen in de regio. Deze thema's komen op verschillende wijze tot stand. In enkele gevallen speelt het vraagstuk bij een specifieke veldorganisatie of staat het thema voor studenten centraal binnen een onderwijsmodule. Daarnaast is het voor eigen leeromgevingen – werkteams – rond specifieke vraagstukken een optimale vorm om hun eigen bevindingen te presenteren, van reflectie te voorzien en om nieuwe kennis te verzamelen.

Organisatie en initiatief

De kenniscafés worden in samenwerking met gemeenten, zorg- en welzijnsorganisaties, kennisinstellingen, sociaal ondernemers, studenten en de werkteams van de Werkplaats georganiseerd. De ene keer vormt een vraag vanuit de beroepsvereniging of opleiding de aanleiding, een andere keer brengt de Werkplaats zelf partijen bijeen rondom een thema. De kenniscafés vinden plaats op uiteenlopende locaties. Zo vormden Hogeschool Rotterdam, Inholland Rotterdam, diverse Huizen van de Wijk en de raadszaal van de gemeente Ridderkerk al eens het decor.

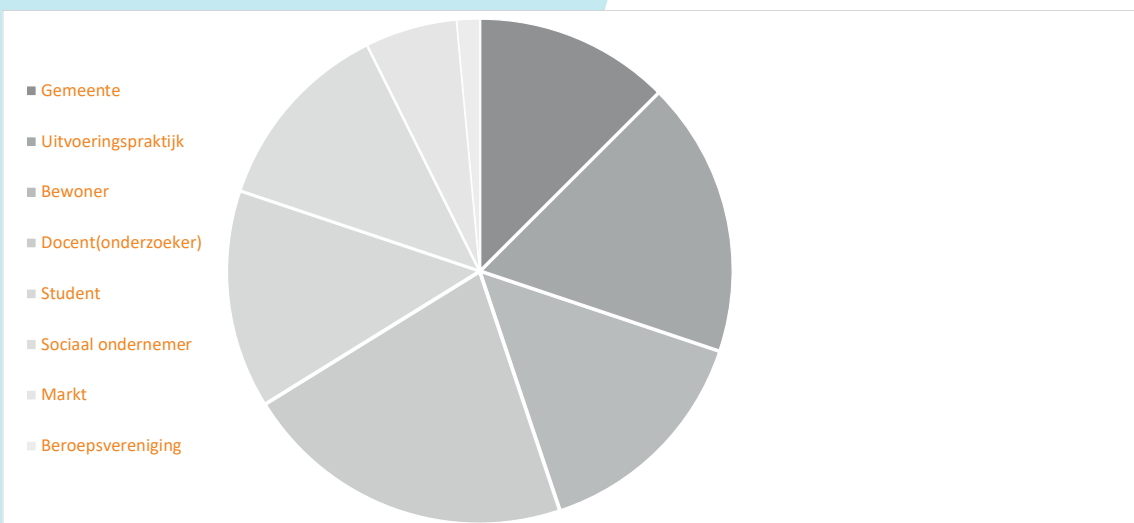
Laagdrempelig, compact en verdiepend

De kenniscafés van de Werkplaats zijn laagdrempelig. Het zijn openbare en gratis ontmoetingsmomenten. Vaak aan het einde van de middag en op een goed bereikbare locatie in de wijk. Het programma is compact qua tijd, maar verdiepend in opzet. Interactieve werkvormen spelen hierin een belangrijke rol. Denk hierbij aan het werken met persoonlijke verhalen, stellingen, een online quiz, een debat, een wereldcafé of andere manieren om samen het gesprek aan te gaan.

Vijf kenniscafés uitgelicht

In dit magazine staan de vijf kenniscafés centraal die in de periode najaar 2018 tot en met voorjaar 2019 zijn gehouden. Zoals onderstaande grafiek laat zien bezochten 136 geïnteresseerden deze vijf kenniscafés. Deze 136 mensen vormen een afspiegeling van actoren in het sociaal domein waar de Werkplaats veel waarde aan hecht. Onder hen professionals uit beleid, praktijk en marktpartijen. Studenten, docenten en onderzoekers. En bewoners, zelfstandigen en sociaal ondernemers.

Verdeling bezoekers

1. Het omgekeerde keukentafelgesprek

Inleiding

In het sociaal domein zien we steeds meer verschillende spelers en samenwerkingsverbanden. De samenwerking is vaak dynamisch en spanningsvol. De urgentie, om het samenspel in het sociaal domein aan te gaan, klinkt steeds luider om zo op die manier vanuit verschillende perspectieven maatschappelijke vraagstukken aan te pakken.

Met samenspel bedoelen we niet alleen het contact, de verbinding en samenwerking zelf. Ook het vanaf de start in gezamenlijkheid werken aan sociale opgaven is relevant. In de publicatie 'Op weg naar samenspel', gaan we hier uitgebreid op in.

Het thema informeel-formeel

De begrippen 'informeel' en 'formeel' helpen ons om die zoektocht naar samenspel taal te geven. Dit thema heeft zich ontwikkeld tot een van de centrale thema's binnen de Werkplaats. Informeel en formeel zijn met elkaar verbonden en verweven waarbij iedere context weer zijn eigen 'mix' vraagt. Het zoeken naar de juiste mix tussen formeel enerzijds en informeel anderzijds is voorwaardelijk om het samenspel aan te kunnen. Het is een continue zoektocht naar passend gedrag, houding en taal en het kritisch bezien van je eigen rol en positie.

Het beleid in het sociaal domein is sinds de decentralisaties in grote mate gericht op nabijheid en zelfredzaamheid. Zorg en ondersteuning moeten dicht bij bewoners worden georganiseerd. Naast begrippen als eigen kracht en sociaal netwerk is het keukentafelgesprek voor gemeenten een belangrijk 'vehikel' om 'nabij' te komen en formeel en informeel met elkaar te verbinden. Bij de bewoner thuis wordt, in een 'huiselijke' en informele setting, aan de keukentafel een gesprek gevoerd naar aanleiding van een hulpvraag. Toch lijkt dit gesprek als onvoldoende informeel en gelijkwaardig te worden ervaren.

Vanaf oktober 2017 is een werkteam, bestaande uit beleidsmakers, sociaal professionals, studenten, docentonderzoekers, sociaal ondernemers, vrijwilligers en bewoners, actief binnen het thema informeel-formeel. Het werkteam richt zich op concrete bewonersproblemen waarbij wordt gezocht naar de ervaren effecten van beleid op de praktijk. Dit werkteam vertrekt vanuit een bewonersvraag. Hierdoor ontstaat er ruimte voor de ervaringskennis van bewoners. Deze wordt aangevuld met de theoretische kennis en kennis van beleid en praktijk. Het eerste jaar heeft het werkteam zich gericht op het onderwerp kostendelersnorm (in de volksmond 'mantelzorgboete' genoemd), in het tweede jaar op het onderwerp huisuitzettingen. Hiernaast heeft het werkteam meegeschreven aan een advies aan de gemeente Rotterdam.

Het omgekeerde keukentafelgesprek

Bij de 'formele' keukengesprekken komt doorgaans een professional bij een bewoner thuis. Het werkteam gooit dit keukentafelgesprek om door als 'informele' groep juist bij formele instanties achter de voordeur te komen. Het werkteam schuift, gewapend met een kleedje, thee en koekjes, ditmaal bij hén aan tafel. Het werkteam is met deze werkwijze al bij verschillende instanties langs geweest, waaronder gemeentelijke diensten en politieke partijen, en heeft samen gezocht naar de bedoeling van beleid en uitvoering.

1. Het omgekeerde keukentafelgesprek

Bijeenkomst

Op de locatie van Hogeschool Inholland aan de Posthumalaan in Rotterdam kwamen ruim twintig bewoners, beleidsmakers, sociaal ondernemers, (docent)onderzoekers en studenten bij elkaar. In dit kenniscafé zijn de aanwezigen actief aan de slag gegaan met twee ingewikkelde vraagstukken die om een snelle oplossing vroegen.

Wmo in de praktijk

Voordat het zover was praatte Guido Walraven, lector van Hogeschool Inholland, de aanwezigen bij over de praktijk van vandaag sinds de decentralisaties in 2015. Guido Walraven plaatste het concept 'keukentafelgesprek' in het kritische debat dat wordt gevoerd over de veranderingen en beloften in het sociaal domein. In zijn verhaal richt hij zich vooral op de sociale kant van het gemeentelijke beleid. Hierbij onderscheidde hij drie beloften 'in theorie': integraler, actievere solidariteit en democratischer. Vervolgens ging hij in op de gemengde berichten en gevoelens die in de uitvoeringspraktijk worden geuit. Dit leert ons dat de logica van praktijk en beleid bovendien vaak verschilt met die van bewoners. Dit zorgt mede voor een moeizame aansluiting van informele op formele (zorg)ondersteuning. En andersom.

Vraag achter de vraag

Docentonderzoeker David ter Avest legde vervolgens de doelstelling en werkwijze van het Werkteam Informeel-formeel uit. Het werkteam is een bonte verzameling van bewoners, beroepskrachten, vrijwilligers en docentonderzoekers. Samen bespreken ze de ervaren effecten van beleid in de dagelijkse praktijk. Het werkteam schuift, gewapend met een tafelkleedje, aan bij bewoners, gemeente en politiek om aan hen de vraag achter de vraag de stellen. Een omgekeerd keukentafelgesprek. Het aangaan van het gesprek en het uitwisselen van ervaringen is een belangrijkere eerste stap. "We moeten mensen eerst verbinden, waarna ze kunnen samenwerken. Vervolgens moeten we de stap maken naar een samenspel waarin formeel en informeel hand in hand gaan en zo gezamenlijk kunnen komen tot oplossingen."

Directe hulp gevraagd

Doel vandaag voor alle aanwezigen was om te werken aan twee actuele en acute praktijkcasussen. De bewoners om wie de casussen draaiden waren zelf ook aanwezig: een bewoner die dakloos is geraakt en een vluchtelingengezin waarin de kinderen wel hier zijn geboren, maar die Nederlandse nationaliteit nog (steeds) niet hebben. Onder begeleiding van enkele werkteamleden wisselden professionals, vrijwilligers en uiteraard degenen om wie het ging informatie uit om de specifieke vraagstukken zo goed mogelijk in beeld te krijgen. Vervolgens ging men samen zoeken naar oplossingen. Al snel bleek de grote bereidwilligheid van alle deelnemers om mee te denken. En het bleef niet alleen bij meedenken, want sommigen ondernamen meteen actie. Bijvoorbeeld door telefonisch contact te leggen met iemand in hun netwerk die van dienst zou kunnen zijn. Na afloop nemen werkteamleden Erna de Vos en Sherita Thakoerdat ons mee met de opbrengsten. Een keukentafelgesprek zoals het zou moeten zijn: een mooie mix van formeel en informeel waarbij drempels zoveel mogelijk van tafel worden geveegd.

1. Het omgekeerde keukentafelgesprek

Ervaringen

“De Werkplaats organiseert mooie bijeenkomsten op het snijvlak van kennis en uitvoering/praktijk in verbinding met de stad. Het is goed dat de kennis ook wordt uitgedragen buiten de muren van de hogeschool. Ik ben bij het werkteam gekomen omdat het thema formeel-informeel aansluit bij mijn expertise, die ik graag deel in het werkteam. Dit, omdat we zo gezamenlijk ook verbeteringen kunnen aanjagen in de uitvoeringspraktijk, in het sociaal domein. Het is voor mij ook leuk om dit in mijn eigen stad te doen op dit onderwerp. Dat deed ik nog nauwelijks. Het is interessant voor mij om op deze manier bij dit thema bij Rotterdam betrokken te zijn, naast de andere projecten die ik in de stad doe.”

“De Werkplaats helpt mij met kennis, contacten leggen/netwerken en binding houden met de hogeschool. Ik word geïnformeerd over actuele projecten en onderzoek. Dat geldt ook voor een deel de andere kant op. Die relatie is wederzijds: ik kan ook actief bijdragen aan de bijeenkomsten. En er is voor iedereen wat te halen. Als uitvoerend professional krijg je reflectie op je handelen. Als beleidsmedewerker/onderzoeker kun je kennis ophalen. Voor alle deelnemers geldt de mogelijkheid je te verbinden, elkaar leren kennen en netwerken. Het sterkst vind ik dat ervaringsdeskundigen/bewoners – diegenen om wie het gaat – er zelf bij zijn. Het is een brede kring van betrokkenen. Niet alleen vanuit de hogeschool, maar ook van daarbuiten. De kenniscafés zijn goed opgezet als lerende bijeenkomst. En er is ook een vervolg na zo’n bijeenkomst, waarbij er ruimte is voor evaluatie. Aan de andere kant heb ik mijn vragen over de meerwaarde. Wat gaat het naast ons ‘genetwerk’ en kennisdelen opleveren? Hoe vertalen we dat naar de uitvoeringspraktijk in Rotterdam? Er gebeurt zoveel in het land en er is al zoveel kennis beschikbaar. Hoe kunnen we daar beter op aansluiten?”

Catelijne Akkermans - sociaal ondernemer en werkteamlid

“Als (vrijwillige) hulpverlener leer ik bij de Werkplaats dingen die ik ook weer aan mijn cliënten kan doorgeven. Ik ben bij het werkteam gekomen om mijn maatschappelijke steentje bij te dragen en dingen ten goede te veranderen. En om mijn cliënten zo goed mogelijk te kunnen helpen. Ik vind het belangrijk om mensen te helpen waar dat kan en ik probeer hierop invloed uit te oefenen. Dat kan ook via een kenniscafé. Ik vind de Werkplaats een heel goed middel om te proberen politieke invloed te hebben. Een middel om instanties en organisaties op bepaalde punten wakker te schudden. Laten zien dat in de praktijk soms dingen absoluut niet werken, eerder tegenwerken. Er zijn door de Werkplaats al regelmatig gesprekken geweest met instanties en de politiek. Maar dat is tot nu toe bij eenmalige gesprekken gebleven. Voor de toekomst zou ik graag zien dat we daar meer op doorpakken.”

Erna de Vos - bewoner, vrijwilliger en werkteamlid

2. Samenwerking mbo en hbo in de wijkpraktijk

Inleiding

Voor integrale samenwerking in het sociaal domein hebben we elkaar nodig. Samenwerking tussen verschillende disciplines draagt bij aan versterking van de kwaliteit van zorg. Ook mbo- en hbo-opgeleide professionals kunnen elkaar in het sociaal werk goed aanvullen maar in de praktijk blijkt dit nog een uitdaging.

Volgens Toby Witte, lector bij Hogeschool Rotterdam, lijkt “de mbo’er in het ‘transformatiegeweld’ het onderspit te delven in waardering en inbreng”. In een van zijn columns voor de Werkplaats gaat Witte uitgebreid in op de samenwerking mbo en hbo in de wijkpraktijk. De hele column is op de website van de Werkplaats te lezen.

Interprofessioneel werken en een integrale aanpak

In het sociaal domein klinken met grote regelmaat de begrippen ‘interprofessioneel’ en ‘integraal’. Met name wanneer zorg en ondersteuning door beleid en praktijk (anders) worden georganiseerd. Met het idee dat nieuwe vormen van samenwerking en aanpak effectiever is om ‘nabij’ de zorg- en hulpvragers te komen. Ook hbo-opleidingen zijn volop bezig hun onderwijs anders in te richten, met de nieuwe bachelor Social Work als meest prominente voorbeeld. Witte stelt dat men “uit het oog dreigt te verliezen dat interprofessioneel werken en een integrale aanpak ook betekent: samenwerken met de zorg- en welzijnsopleidingen van het mbo en de mbo-professionals.”.

De waarde van de mbo-professional

Witte signaleert dat in de vele publicaties over de professionaliteit van het sociaal werk de indruk wordt gewekt dat het sociaal domein vooral een aangelegenheid is voor hbo- en universitaire professionals. Mbo’ers worden zelden of nooit expliciet genoemd. “Alsof mbo’ers er nauwelijks toe doen”, vervolgt Witte. “Bijna nergens wordt in dergelijke publicaties en studies melding gemaakt van de onderscheidende rollen en taken die mbo’ers en hbo’ers hebben in het sociaal domein en hoe zij zich tot elkaar idealiter kunnen en moeten verhouden.”

Om de ‘belofte van nabijheid’ te realiseren ziet Witte een prominente rol voor de mbo-professionals weggelegd. Juist ook bij wijkteams waar doorgaans hbo-professionals werkzaam zijn. Er zijn in Nederland reeds voorbeelden van wijkteams waarin mbo-professionals werken. In de regio waar de Werkplaats actief is, is dit (nog) niet het geval. Witte ziet juist kansen met het oog op de complexiteit en grootte van vraagstukken, overbelasting en “protocolaire rompslomp” waar wijkteams mee te doen hebben. Ten slotte roept Witte in zijn column mbo-instellingen, hbo-opleidingen en de beroepssector op om moed te tonen en op te komen voor de belangen van mbo-professionals. “Het is niet een kwestie van ‘of-of’ (mbo of hbo) maar van ‘en-en’ (mbo en hbo)”. Dit om interprofessioneel werken te realiseren en onderlinge professionaliteit te versterken.

2. Samenwerking mbo en hbo in de wijkpraktijk

Bijeenkomst

Donderdag 1 november 2018 organiseerde de Werkplaats samen met het Albeda College het tweede kenniscafé van dit najaar. In het Rotterdamse Huis van de wijk Post West stond de vraag centraal hoe het hbo en het mbo samen beter kunnen aansluiten op de wijkbehoeften. In het bijzonder ging het hierbij om de verschillen én overeenkomsten tussen mbo'ers en hbo'ers. Ongeveer 30 belangstellenden gingen in op de uitnodiging en deelden actief hun gedachten over deze onderwerpen. Marjolein Masselink, voorzitter van de Brede Raad 010, en Toby Witte, lector Maatschappelijke Zorg bij Hogeschool Rotterdam, voorzagen het kenniscafé van de nodige, scherpe prikkels voor een stevig gesprek.

Verschillen mbo'er en hbo'er

Hoe pakt een mbo'er een bepaald probleem aan? En is dat anders dan de wijze waarop een hbo'er dat doet? Met een praktijkvoorbeeld van een gezin met meerdere hulpvragen opent Tjaako Minnema, beleidsadviseur bij het Albeda College, deze middag. De aanwezigen mochten direct nadenken en antwoorden. De algemene gedachte (heel zwart-wit bezien) is dat mbo'ers gaan voor een directere aanpak en dichter bij de mensen staan. Hbo'ers analyseren meer en starten met een plan van aanpak. Docentonderzoeker Judith van Vliet van Hogeschool Inholland geeft aan verrast te zijn door de overlap in de praktijk: "Zowel de mbo'er als hbo'er zeggen te beginnen met de vraagstelling en het opbouwen van een vertrouwensband. Wel zie je dat de hbo'er eerder externe partijen inschakelt zoals een school voor speciaal onderwijs of maatschappelijk werker." De vraag rijst of misschien het verschil in kaders waarbinnen mbo'ers en hbo'ers moeten bewegen zorgt voor onderscheid.

Handen ineen

In een bevlogen pleidooi vraagt Toby Witte zich af wat de meerwaarde is in de praktijk. "Hoe kunnen de mbo'er en hbo'er elkaar versterken?" Het enige doel is uiteindelijk kwalitatieve zorg leveren. Ze zouden met meer lef moeten werken. Nieuwe termen en opleidingen, zoals 'Social Work' zijn allemaal op hbo'ers gericht. Je ziet nergens hoe mbo en hbo zouden moeten samenwerken. Alsof de mbo'er niet bestaat en sociaal werk per definitie hbo-werk is. Witte pleit daarom het experiment aan te gaan. "Hoe kunnen we beter samenwerken om mensen, organisaties en overheid te verbinden?" Dat vraagt om ongepast werk. Onderwijsraden moeten nu de handen ineenslaan om te kijken wat haalbaar is."

Mooie toekomst voor mbo'ers

Vervolgens leidt Marjolijn Masselink de aanwezigen op ludieke wijze in naar de groeps gesprekken. Gebaseerd op haar eigen vooroordeel toont ze op luchtige wijze het verschil tussen een mbo'er en hbo'er door een doos met stiften op de grond te laten vallen. De hbo'er maakt eerst een plan en overlegt, de mbo'er raapt meteen de stiften op. Masselink ziet een interessante samenwerking tussen beiden in de praktijk en een mooie toekomst voor mbo'ers. "Tijdens de opening van het mbo-jaar sprak onze koning uit dat 'het de mbo'ers zijn die Nederland laten draaien' en dat mbo'ers 'keihard nodig' zijn."

Mbo'ers in het wijkteam?

Om de verschillende ideeën over mbo en hbo met elkaar te delen heeft Masselink vier stellingen om in groepjes te bespreken. Onderwerpen zijn onder andere de behoeften van de Rotterdammer en de rol van de hulpverlening daarbij. Onderwerpen als stagemogelijkheden voor mbo'ers, het aanzien van het mbo en de rol van de gemeenten in de uitvoering passeerden de revue. Uit deze vruchtbare gesprekken rolden diverse beloftevolle acties zoals de bereidheid om mbo'ers aan het wijkteam te verbinden en om tot een meer gelijkwaardiger rol voor mbo- en hbo-instellingen te komen.

In de gesprekken wordt het gebrek aan mbo-beroepsverenigingen benoemd en dat er bij sommige organisaties een 'angstcultuur heerst' om mbo'ers aan te nemen. Nikita Dam is derdejaars mbo-student Sociaal & Pedagogisch Werk bij het Albeda College. "Je ziet bijna geen mbo-vacatures voor mijn vakgebied." Ook blijken er in Rotterdam onvoldoende stageplekken voor mbo'ers te zijn en zijn de Rotterdamse wijkteams (nog) niet toegankelijk voor mbo'ers. Dit is in een aantal andere gemeenten al wel mogelijk. Jolanda Broekzitter van de gemeente Rotterdam oppert om zich hard te maken voor een stageplek voor een mbo'er in een wijkteam: "Het was mij helemaal niet bekend dat er zo'n verschil was tussen mbo en hbo. We moeten echt met elkaar in gesprek gaan."

Oefen invloed uit waar je kunt

Genoeg gespreksstof en voer voor verbetering dus. Te beginnen met communicatie tussen de diverse organisaties. Witte overlegt al vanaf 2015 met gemeente en onderwijsvertegenwoordigers over sociaal werk. "Ik bedenk me nu pas dat hier nooit vertegenwoordigers van het mbo bij zijn. Dat moet natuurlijk snel veranderen." Meer stageplekken en meer vacatures zijn nodig, maar daarvoor zal eerst de mbo'er meer bekendheid en erkenning moeten krijgen. Daarnaast kan en moet de samenwerking binnen het sociaal domein veel intensiever. Om ergens te beginnen eindigt Toby Witte met een advies voor alle aanwezigen en betrokkenen: "Oefen invloed uit waar je invloed kunt uitoefenen."

3. Ont-moeten

Inleiding

Het sociaal domein is volop in beweging. De nieuwe werkelijkheid na de decentralisaties begint te wennen maar een hoge werkdruk, regeldruk, volle caseload en nieuwe partijen stellen het sociaal domein op de proef. Juist in deze tijd blijft ruimte maken voor ontmoeting belangrijk. In de periode 2016-2017 heeft een werkgroep van de Werkplaats gewerkt aan de doorontwikkeling van wijkteams. De belangrijkste aanbeveling voor de wijkteams luidt om, hoe hoog de druk ook is, ruimte te maken voor ontmoeting.

Ontmoeten en ont-moeting

Door tijd voor ontmoeting te reserveren ontstaat de mogelijkheid elkaars perspectieven en bijbehorende taal te verkennen. Zodoende kan men van en met elkaar leren. Ontmoeting kan zo ook worden opgevat als letterlijk ont-moeten. De publicatie Ruimte voor ont-moeting gaat hier uitgebreid op in en beschrijft het leerproces van de werkgroep. Juist door ontmoetingen rond een specifiek thema ontstaat begrip voor elkaars professionele handelen en meer onderling vertrouwen. Het ontmoeten vanuit een open houding lokt nieuwsgierigheid uit naar elkaars opvattingen, ideeën en vooral ervaringen. Veronderstellingen worden bespreekbaar gemaakt en het wordt makkelijker om dingen 'die je nou eenmaal zo doet' los te laten. Hierdoor staat men meer open voor andere manieren van kijken.

Werkteam Verbondenheid en Veerkracht

Het belang van ontmoeting als succesfactor heeft navolging gekregen met het werkteam Verbondenheid en Veerkracht. Dit werkteam richt zich op de ontmoeting van bewoners, sociaal professionals in de uitvoering en beleidsprofessionals rondom een specifiek thema: eenzaamheid. Je eenzaam voelen is heel gewoon. Eenzaamheid kan voor alle mensen een groot probleem zijn, ongeacht leeftijd, achtergrond of sociaal netwerk. Pas als sprake is van sociale, emotionele of existentiële eenzaamheid die mensen belemmert om te kunnen meedoen met wat zij willen, zijn (preventieve) interventies nodig. Het werkteam kiest ervoor om zich te focussen op wat wenselijk en mogelijk is. Eenzaamheid wordt daarom positief geformuleerd als 'Verbondenheid en Veerkracht'.

Het werkteam bestaat uit studenten, docentonderzoekers en professionals uit de sociale en culturele sectoren in de gemeenten Schiedam, Vlaarding en Barendrecht. Het werkteam deelt kennis en ervaringen rondom de aanpak van eenzaamheid en wil gezamenlijk de strijd tegen eenzaamheid aangaan. Het proces verloopt langs de methode van Design Thinking. Deze bestaat uit inspiratiebezoeken, interviews, workshops en het verzamelen van best practices. De uitwisseling van kennis en ervaring in de werkteambijeenkomsten en uitgevoerde activiteiten heeft effect. Professionals hebben hiermee inspiratie, nieuwe ideeën en inzichten gekregen over het tegengaan van eenzaamheid. Met verbondenheid, veerkracht en zingeving willen de professionals de eenzaamheid aanpakken.

3. Ont-moeten

Bijeenkomst

Donderdag 6 december 2018 organiseerde de Werkplaats in De Kansenfabriek in Schiedam het laatste kenniscafé van 2018. Thema dit keer was Ont-moeten waarbij ontmoeting een middel is om verbinding en veerkracht te vergroten. Met bijna 50 belangstellenden, was de opkomst hoog. Een gemêleerd gezelschap van bewoners, beleidsmedewerkers en overige professionals uit het sociaal domein, studenten, sociaal ondernemers, docenten en andere geïnteresseerden zorgden voor veel dynamiek. Als toetje op de bijeenkomst was er voor alle deelnemers een Syrisch buffet, verzorgd door Dina, Ikhlas en Jihan van Smaak.

Gesprek op gang brengen

Doel van deze bijeenkomst was om een gelijkwaardig gesprek op gang te brengen over gevoelens van eenzaamheid en wat voor iemand werkt om deze gevoelens tegen te gaan. Een actueel thema waarop lastig grip te krijgen is, maar dat overal speelt. Niet alleen onder ouderen, maar ook onder jongeren. Ondanks de vele onderzoeken over eenzaamheid en de strijd hiertegen blijkt eenzaamheid niet verminderd. Soms is er zelfs sprake van meer eenzaamheid. Hoe kan dit? En hoe kun je het probleem goed aanpakken? Vagen waarover het werkteam zich dit jaar heeft gebogen.

Iedereen is ervaringsdeskundige

Deze samenkomst in de Kansenfabriek was een aanloop naar deze dag en ijsbreker om met de doelgroep in contact te komen. Mustáfa Kálo opende het kenniscafé met twee gedichten; een over verbinding en een over zorg. En in het Nederlands, al woont Mustáfa Kálo als Syrisch vluchteling nog geen drie jaar in Nederland. Janneke van Lisdonk, van de gemeente Schiedam en lid van het werkteam, hoopte dat iedereen naar huis zou gaan met 'tips en handvatten': "Niet alleen privé, ook voor het werk. We zijn allemaal ervaringsdeskundigen als het om eenzaamheid gaat. Is het niet bij onszelf, dan wel bij iemand in onze naaste omgeving." In de navolgende tafelgesprekken maakte iedereen op een laagdrempelige manier kennis met elkaar. Men deelde met elkaar waar men goed in is, waar men zich voor inzet en waar men lak aan heeft. En daar bleef het niet bij. Ook om wie men geeft, waar men trouw aan is en waar men nog in zou willen groeien kwam ter tafel.

Geheime tuin

Vervolgens was het de beurt aan werkteamlid Saskia Weltevrede. Zij nam de aanwezigen in geleide fantasie mee naar hun eigen geheime tuin die zij vervolgens op papier mochten tekenen. Doel was om je zelfbeeld neer te zetten, maar ook je naaste omgeving en de relatie met die omgeving. Dat leverde interessante gesprekken op waarbij niet iedereen het achterste van zijn tong liet zien. "Ik heb mensen om mij heen nodig om te groeien", "Ik ben een rode roos" en "Als je zelf eenzaam zou zijn, hoe ben je dan bereikbaar?" waren enkele gehoorde opmerkingen tijdens de bespreking van elkaars tekening. Door deze gesprekken ontstond er een verbondenheid tussen mensen die elkaar niet eerder hadden ontmoet.

Verbondenheid

De ongedwongen sfeer en afwisseling van het programma (en niet te vergeten het heerlijke eten) zorgden voor een positief gevoel bij de meeste deelnemers. “Ik vond het heel bijzonder, onder andere door het meditatiestuk. Een goede methode om met de mensen in gesprek te raken”, aldus Berthy Prins, bewoonster van Groenoord. Eerder deed zij aan een project over eenzaamheid mee vanuit het WijkOndersteuningsTeam (WOT). Mieke Wigmans verbindt met Stichting J&S Projecten kwetsbare jongeren en senioren in de wijk: “Ik vond dit leuk om te doen, maar ik miste alleen wat verdieping in het thema eenzaamheid. Komt er een vervolg, dan ben ik er zeker bij.” Een aantal studenten deelde wat op hen indruk had gemaakt die middag: “Alle persoonlijke verhalen van mensen die je niet kent, waardoor je merkt dat openstaan voor anderen belangrijk is. Niet denken, oh die ziet er goed uit, daar gaat alles goed mee en oordelen op de buitenkant. Want als je het verhaal erachter hoort, merk je dat diegene zich ook wel eens eenzaam voelt en wat zij doet om hiermee om te gaan. Zo’n open gesprek is dus echt belangrijk.”

Op naar een Dag van Verbondenheid

Nog geen maand later krijgt dit kenniscafé een waardig vervolg. De Werkplaats organiseerde op Blue Monday (21 januari 2019) een Dag van Verbondenheid, samen met de gemeenten Barendrecht, Schiedam en Vlaardingen, Stichting Mooi Werk, Dock, Seniorenwelzijn en KijkopWelzijn. “Omdat we afgelopen zomer, na een aantal bijeenkomsten, nog niet om tafel zaten met de mensen om wie het gaat, hebben we besloten om een speciale dag rondom dit thema te organiseren.”, legt docentonderzoeker Elizabeth van Twist uit. Deze dag werd, met ruim 80 deelnemers, een groot succes en bron van inspiratie voor de deelnemers.

3. Ont-moeten

Ervaringen

“Ik ben student aan de Hogeschool Inholland Rotterdam en zit in mijn afstudeerfase. Naast dat ik student ben, werk ik zelf als jeugdwerker bij Xtra Welzijn in Den Haag. Mijn afstudeervraagstuk richt zich op eenzaamheid onder jong volwassenen. Naar aanleiding van het kenniscafé ben ik out of the box gaan denken. Hierdoor kreeg ik meer inspiratie voor mijn afstudeeronderzoek.

De meerwaarde van deelname aan het werkteam zit voor mij in het opdoen van nieuwe contacten. Ik vind dit een prettige Werkplaats, omdat ik in contact ben gekomen met (nieuwe) ervaren professionals. Ook heb ik daardoor met andere studenten kunnen brainstormen over het onderwerp. De bijeenkomsten hebben mij geïnspireerd. Het levert mij een hoop positiviteit op. De kenniscafés mogen wat mij betreft vaker terugkomen. Ik zou graag thema's zien als jongeren met overgewicht/gezonde lifestyle, jongeren die kampen met schulden of jongeren met een licht verstandelijke beperking (LVB).”

Rachida Balhadj - student Hogeschool Inholland

“Wij werken bij de inloop op Kreileroord en bieden een vangnet voor de kwetsbare burgers uit de wijk. Bij de inloop heeft elke klant een behoefte of vraag. We zijn bij het werkteam gekomen om met andere professionals te brainstormen, zodat we de verbinding met de wijkbewoners/ professionals kunnen versterken. Via het kenniscafé wilden we wat meer brainstormen over de behoefte van kwetsbare burgers en hun professionele netwerk.

Het zou leuk zijn als er een kenniscafé met dit onderwerp georganiseerd zou worden in de wijk IJsselmonde voor alle netwerkpartners.”

Daria Maanster - Pameijer

4. Intergenerationele overdracht

Inleiding

Hoe voorkomen we dat wijkteams steeds bij hetzelfde woonadres aanbellen? En hoe komt het dat hulpverleners verschillende gezinsleden in hun praktijk tegenkomen? Deze en meer vragen vormen de aanleiding om als Werkplaats in verschillende gemeenten te werken aan interventies voor het doorbreken van intergenerationele problematiek.

Bij intergenerationele problematiek gaat het over de overdracht van problemen van generatie op generatie. Soms wel zeven generaties lang. Intergenerationele problematiek gaat over problemen die minimaal in drie generaties voorkomen. Denk hierbij aan mishandeling, armoede, risicogedrag en criminaliteit. Verschillende factoren (sociaal, biologisch en psychologisch) bepalen of en in welke mate deze problemen worden 'doorgegeven' aan volgende generaties. Belangrijk is dat de sociaal professionals een stabiele vertrouwensband kunnen opbouwen, eigen inzichten en ervaringen met elkaar delen en soms de discretionaire ruimte inzetten. Dit houdt in dat er soms moet worden afgeweken van de richtinggevende kaders.

Werkteam Intergenerationele problematiek

Vanaf eind 2017 is een werkteam van de Werkplaats op zoek gegaan naar werkzame tools om intergenerationele problematiek te doorbreken. Literatuur en casuïstiek uit Rotterdam, Vlaardingen en Schiedam zijn verzameld, er zijn genogramtrainingen gegeven en voor de sociaal professional in het veld is een handreiking ontwikkeld. De aanpak van intergenerationele problematiek blijft echter een ingewikkelde opgave waarvoor geen kant-en-klare oplossing of methodiek bestaat. Het werkteam stelt dat persoonlijke professionaliteit een doorslaggevende succesfactor is. Naast het doelgericht inzetten van interventies. Het doorbreken van de intergenerationele cirkel start alleen wanneer de vakbekwame, persoonlijke sociaal professional gelooft in zijn of haar cliënt. Belangrijk hierin is onder meer een positieve, onbevooroordeelde en oprechte benadering. Daarnaast moet de professional zorgen voor een vertrouwensband en lef en wilskracht tonen. De interventies kunnen eraan bijdragen dat de cliënt bewust bekwaam wordt in plaats van onbewust bekwaam.

Intergenerationele overdracht in plaats van intergenerationele problematiek

Vanaf 2019 is het werkteam bewust van naam veranderd. Naar aanleiding van literatuuronderzoek en gesprekken in de praktijk blijkt dat de term 'intergenerationele problematiek' de verkeerde focus geeft. De aandacht blijft dan vooral gericht op problemen die sociaal professionals tegenkomen. Verschillende onderzoeken concluderen dat, wanneer de focus ligt op wat goed gaat, de oplossingsrichtingen en de benadering van problemen verbetert. Daarom focust het werkteam op intergenerationele overdracht. Cliënten en sociaal professionals gaan aan de slag met sterke kanten, goede eigenschappen en succesvolle factoren. Het werkteam werkt met verschillende wijkteams aan het delen en creëren van kennis en ervaringen rondom dit thema. Kan een negatieve spiraal doorbroken worden? Ja, als wijkteammedewerkers en andere professionals in het sociaal domein samen bewuste en gerichte interventies toepassen en kennis delen. Men zal moeten leren van intergenerationele successen.

4. Intergenerationele overdracht

Bijeenkomst

In het eerste kenniscafé van 2019 stond het thema intergenerationele overdracht centraal. Donderdag 17 januari kwamen zo'n 25 belangstellenden, waaronder wijkteammedewerkers, onderzoekers en sociaal ondernemers, bijeen op Hogeschool Rotterdam om te discussiëren over hoe je kan omgaan met problemen die van generatie op generatie overgaan.

Docentonderzoeker Erfan Pourmohammadi van Hogeschool Rotterdam opende het kenniscafé. Pourmohammadi deelde de bevindingen van het werkteam dat zich in 2018, in Schiedam, Vlaardingen en Rotterdam, bezighield met dit thema. Het doorbreken van intergenerationele problematiek blijkt en blijft een ingewikkelde opgave. "Er bestaat geen kant-en-klare oplossing of methodiek. Het doorbreken van een problematisch patroon kan wanneer de vakbekwame en persoonlijk geïnteresseerde, sociaal professional gelooft in de mogelijkheden van zijn/haar cliënt."

Vertrouwensband

Het kunnen aanpakken van dit problematische patroon als professional kan alleen vanuit een vertrouwensband met de cliënt. Dat vraagt van de professional een onbevooroordeelde manier van werken. De praktijk leert dat een positieve benadering en het goed aansluiten van de oplossingsrichtingen bij de leefwereld van de cliënt voorwaarden zijn voor het kunnen doorbreken van een patroon. In Scandinavië blijken de professionals ook steeds meer aandacht te hebben voor culturele aspecten en gendersensitiviteit.

Een rondje langs de aanwezigen leerde dat de term intergenerationele problematiek niet zo veel gebruikt wordt. Een dergelijk problematisch patroon komt echter in vrijwel iedere casus terug. Met interesse vragen stellen als 'wie was je vader of moeder' kunnen het ijs breken en een band scheppen waardoor mensen willen vertellen over hun familie.

Kinderen zijn probleemeigenaar

Volgens Angelina Franken van Stichting Elckerlyc (dak- en thuislozenopvang) in Vlaardingen blijken kinderen de echte probleemeigenaren. "De ouders hebben geleerd (of aangeleerd) om op een verkeerde manier met problemen om te gaan. Wij proberen daarom de kinderen te leren om het anders te doen." Problemen zoals huiselijk geweld blijken veel voor te komen van generatie op generatie. Dat deze gezinnen dakloos raken heeft vaak een andere oorzaak: schulden. Beleidsmakers maken volgens Franken geen geld vrij voor de kinderen, omdat zij niet worden gezien als probleemeigenaar. Wij worden alleen voor de volwassenen gefinancierd." Aan professionals de taak en uitdaging om deze patronen te doorbreken. Wanneer je als professional iemand binnen een probleemgezin tot andere inzichten kunt laten komen heb je al veel bereikt.

Herkennen en bewustwording als eerste stap

Met de wereldvorm wereldcafé gingen de aanwezigen aan gesprekstafels aan de slag met drie vraagstukken. De vraagstukken richtten zich op hoe sociaal professionals negatieve intergenerationele overdracht kunnen doorbreken, welke preventie rol zij kunnen spelen en hoe passend beleid hierbij er uit zou moeten zien. Naast het delen van ervaringen en kennis werden veel concrete aanbevelingen en geformuleerd. Zo werd de wens voor meer ruimte voor professionals breed gedeeld; om ondersteuning persoonlijker te maken en ook nazorg te kunnen bieden. En wanneer het lukt om ook positieve of constructieve patronen in het gezin te herkennen kunnen deze worden ingezet om het gezin te empoweren. Meermaals werd aan de gesprekstafels het belang van bewustwording bij gezinnen benadrukt, om zodoende niet alleen problemen op te lossen maar juist ook de oorzaken aan te pakken.

Hoe verder?

Er valt dus nog veel winst te behalen. Zeker gezien het feit dat intergenerationele problematiek vaak niet herkend wordt en daardoor onderkend wordt door hen die het aangaat. Dat maakt het complex en vereist maatwerk. Een stap in de goede richting is wanneer (sociaal) professionals in de wijk elkaar kunnen versterken. Bijvoorbeeld door het delen van kennis en ervaringen of het leren binnen een community of practice. De Werkplaats gaat, onder leiding van Erfan Pourmohammadi, de komende maanden met verschillende wijkteams actief aan de slag met dit thema.

4. Intergenerationele overdracht

Ervaringen

“Via mijn wijkteam kreeg ik een uitnodiging om het kenniscafé bij te wonen. Het onderwerp intergenerationele problematiek vind ik zelf erg interessant en heb ik ook in mijn scriptie verwerkt. Vaak zie ik dat er te weinig naar de toekomst van een kind gekeken wordt en te veel op het hier en nu wordt geacteerd. Ik vind het belangrijk om ook naar de toekomstige ontwikkeling van kinderen te kijken. Zeker op leeftijden waarop nog veel te winnen valt. Een moeder stimuleren om haar kind lid te maken van de bibliotheek kan een groot verschil maken in de toekomstige ontwikkeling van dat kind en zijn maatschappelijke positie.

Ik vind de Werkplaats een goed initiatief omdat dit de sociaal werker in het veld de academische ondersteuning geeft om theorieën om te zetten in praktijkinterventies. De Werkplaats ondersteunt mij met theoretische kennis en een ruimte te scheppen waarin sociaal werkers kunnen nadenken. Bijvoorbeeld over hoe intergenerationele problematiek hun werk en toekomstige cliënten beïnvloedt. Ik vind het belangrijk om vanuit mijn ervaring een bijdrage terug te geven aan de onderzoekers.

In het werkteam word je op de hoogte gehouden van nieuwe ontwikkelingen, krijg je de kans om over het onderwerp in debat te gaan met andere sociaal werkers en werk je mee aan toekomstige ontwikkelingen. De ervaringen en ideeën die ik tijdens het kenniscafé van collega's hoor probeer ik te integreren in mijn eigen werk. En ik heb een aantal nieuwe contacten opgedaan aan wie ik vragen kan stellen als ik ergens tegenaan loop. Die ik daarnaast kan gebruiken als legitimatie als ik iets wil inzetten om intergenerationele problematiek te voorkomen.”

Matthijs Jansen - cliënt ondersteuner wijkteam Barendrecht

5. Voorkomen huisuitzettingen

Inleiding

Tijdens het tweede kenniscafé van 2019 stond er zoals gebruikelijk weer een actueel maatschappelijk thema centraal: huisuitzetting. Of beter, het voorkomen ervan. Op donderdag 23 mei gingen zo'n 25 betrokkenen, waaronder studenten, docenten, bewoners, sociaal professionals en vertegenwoordigers van woningcorporaties, met elkaar in gesprek over deze problematiek. Ook maakte de Rotterdamse wethouder Michiel Grauss ruimte in zijn volle agenda om het kenniscafé bij te wonen. Dit keer gebeurde dat op de locatie van Hogeschool Inholland in Rotterdam.

Niet geheel toevallig koos het werkteam voor deze locatie. Dit kenniscafé was samen met de Inholland-opleiding Sociaal Juridisch Dienstverlening georganiseerd. Centraal stonden dan ook de bevindingen van de afstudeeronderzoeken van twee studentes.

Waar denk je aan bij huisuitzetting?

Voordat het zover was lichtte docentonderzoeker David ter Avest de activiteiten van de Werkplaats en het werkteam toe. Docenten Leon van der Ster, Eric Wiersma, Afke Theunissen en Melanie Beck-Soeliman lichtten het afstuderen 'nieuwe stijl' toe. Vanuit de opleiding zien zij graag dat afstudeerders hun bevindingen direct met het werkveld delen en uitwisselen. Vervolgens hield David ter Avest met onlinetool Mentimeter een 'interactief onderzoekje' onder de aanwezigen. Bedoeld om onder andere inzicht te krijgen in de beweegredenen van de bezoekers van het kenniscafé en welke positie zij hebben aangaande het thema. Het thema 'huisuitzetting' blijkt nogal wat verschillende associaties op te roepen. Enkele termen die naar voren kwamen: moratorium, schulden, maatschappelijke winst, drama, signaleren, schuldenproblematiek en kostenbesparing. Een van de (hoofd)redenen om naar het kenniscafé te komen was voor de meesten het brengen en halen van kennis. Dit sluit mooi aan bij de doelstelling van kenniscafés.

Persoonlijke benadering

Na deze opwarming stonden de bevindingen van de twee afstudeeronderzoeken centraal. Studente Nassira Ittahiri heeft onderzoek gedaan onder de vier grootste woningcorporaties van Rotterdam. Zij is op zoek gegaan naar de verschillen en overeenkomsten met betrekking tot de preventiemaatregelen die worden ingezet bij het voorkomen van huisuitzettingen op basis van huurachterstand, waaronder een brief, e-mail, bellen, sms-en, belcomputer en een huisbezoek. Een persoonlijke benadering is hierbij volgens de vier corporaties van groot belang. Een combinatie van deze maatregelen worden als meest ideaal gezien.

Studente Danique Krijgsman onderzocht het effect van interventie van de deurwaarder in de vorm van een 'profitletter' (pre-minnelijke sommatiebrief) en een 'huisbezoek' ter voorkoming van huisuitzetting wegens huurachterstand. Uit haar onderzoek blijkt dat na het versturen van de profitletter in 67% van de gevallen geen incassodossier hoeft worden opgebouwd. Een huisbezoek door de buitendienstmedewerkers van de deurwaarder heeft eveneens een positief effect. In 71% van de gevallen volgt na dit bezoek contact met het deurwaarderskantoor en in 25% van de afgelegde huisbezoeken kan zelfs na dit contact het dossier worden gesloten en hiermee een huisuitzetting worden voorkomen.

Stellingen als voer voor discussie

Zoals gebruikelijk vinden er tijdens de kenniscafé's groepsgewijs discussies plaats. De tweede studentes hadden zes prikkelende stellingen geformuleerd, zoals 'Het afleggen van een huisbezoek zou voor de deurwaarder verplicht gesteld moeten worden'. Met deze stelling waren velen het eens, met daarbij de kanttekening dat dit niet alleen voor de deurwaarder zou moeten gelden maar ook voor de woningcorporatie. Toelichting op de brief die mensen hebben ontvangen kan ook leiden tot in actie komen. In de stelling 'Woningcorporaties moeten het minnelijke traject volledig zelf doen' konden de meesten zich ook vinden. Een van de gespreksgroepen zag er wel wat in om het wijkteam eerder een rol te laten spelen in het minnelijke traject bij huisuitzetting. Betere samenwerking tussen de diverse instanties is ook belangrijk, maar door de AVG is dit in de praktijk lastiger. Kwetsbare doelgroepen, zoals laaggeletterden, verdienen ook extra aandacht, evenals de 20% die niet vanwege huurachterstand maar wegens andere redenen te maken krijgt met huisuitzetting. De praktijk leert ook dat het vaak (te) lang duurt voordat de juiste hulpverlening op gang komt.

Voorkomen is beter dan genezen

Wat vanmiddag naar voren kwam is dat er veel mogelijkheden zijn om huisuitzettingen te voorkomen. Dit is ook voor alle betrokken partijen van belang. De 100%-benadering is een eerste middel om de doelgroep te bereiken. De vastgelegde afspraken die er nu zijn, zijn vaak onduidelijk en zouden uniformer moeten zijn. Op de vraag of er over tien jaar geen huisuitzettingen meer, zijn de meningen verdeeld. Maar de hoop is er wel bij iedereen.

5. Voorkomen huisuitzettingen

Ervaringen

“De problematiek rondom huisuitzetting volg ik op de voet en ik was benieuwd naar de nieuwste ontwikkelingen op dit vlak. Het kenniscafé vond ik goed georganiseerd en ik was blij met de diversiteit aan belangstellenden vanuit verschillende organisaties en functies. Je hoort dan andere vragen waardoor je een completer beeld krijgt. Ik hoop dan ook op een vervolg.”

“Ik heb de vraag gesteld over de 20% die uit huis wordt gezet waarbij geen sprake is van huurachterstand. Dat gaat over ongeveer 800 mensen per jaar. Ik ben dan heel benieuwd naar de achterliggende problematiek en of deze mensen ook geholpen kunnen worden. Je hoort en leest er ook weinig over. Daar maak ik me zorgen over.”

Zora Jordačović - bewoner en vrijwilliger

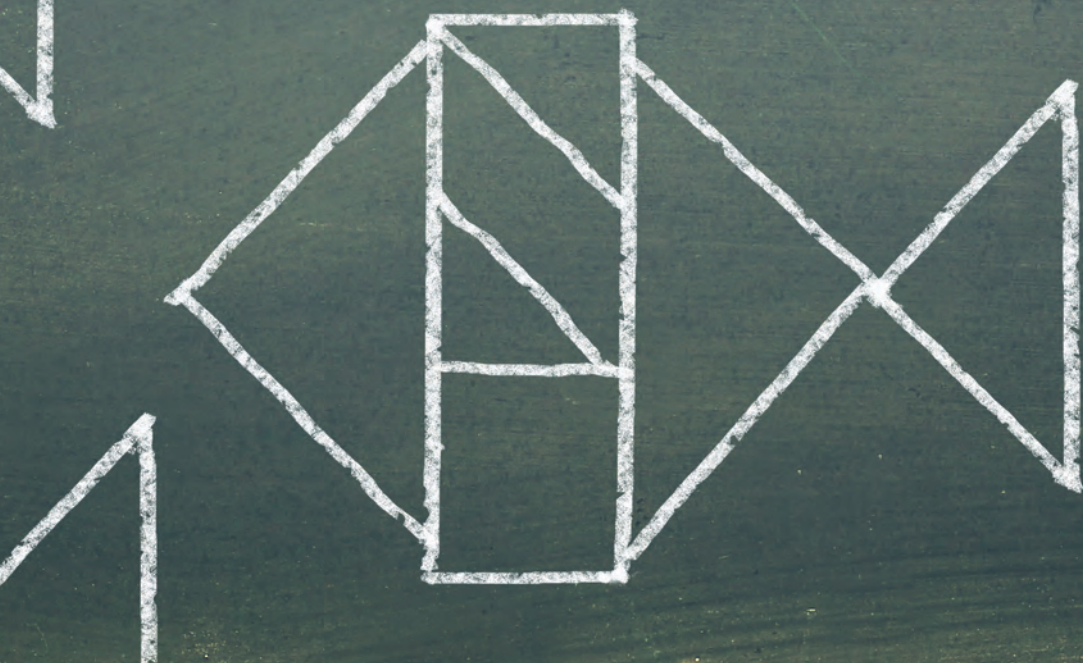
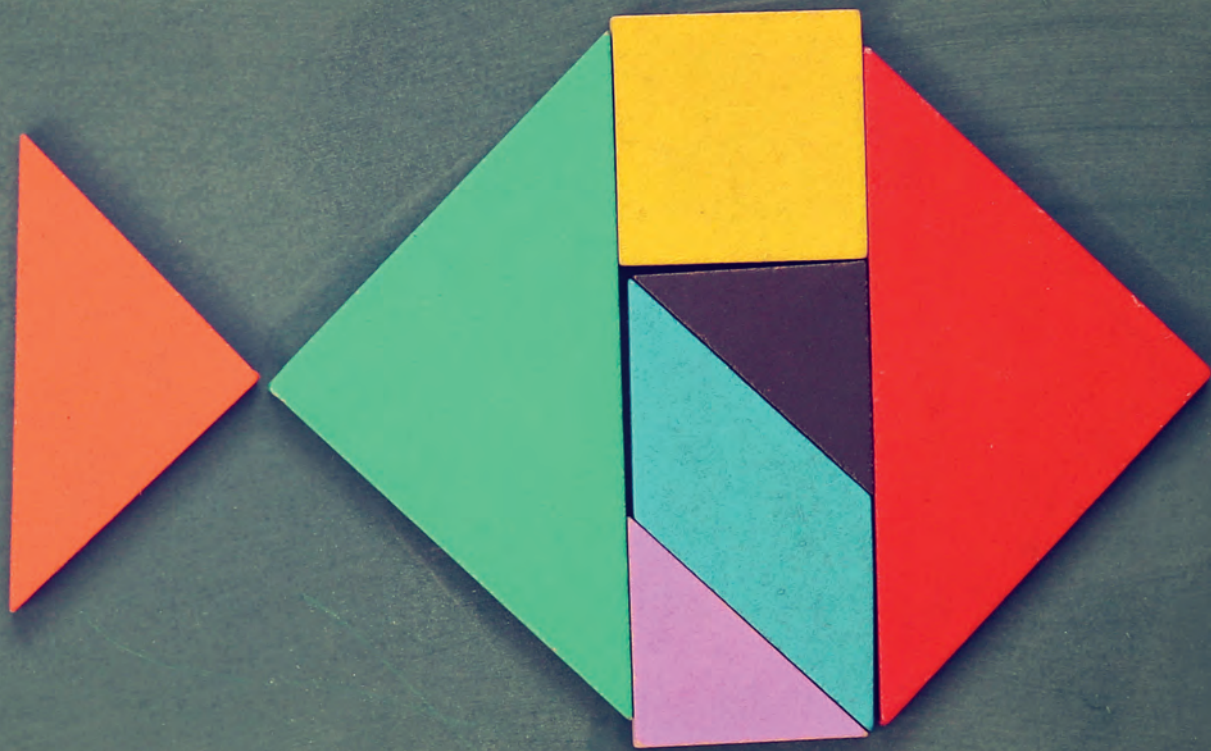
Dankwoord

De Werkplaats kijkt met trots terug op de vijf kenniscafés die in dit magazine uitgebreid zijn toegelicht, in woord en beeld. Het succes van de kenniscafés is louter de danken aan de inzet van alle aanwezigen die hun eigen kennis en ervaringen meebrengen, delen en samen met ons nieuwe kennis ontwikkelen. In elk kenniscafé zijn zij uitgedaagd om actief met actuele, maatschappelijke vraagstukken aan de slag te gaan.

In het bijzonder gaat onze dank uit naar:

Afke Theunissen
Annika Keij
Astrid Kuijf
Bob van der Lugt
Booi Wassenaar
Brenda Flapper
Conny van Leeuwen-Wentinck
Danique Krijgsman
David ter Avest
Dina en Ikhlās en Jihan
Elizabeth van Twist
Erfan Pourmohammadi
Eric Wiersma
Erna de Vos
Guido Walraven
Helma Kersten
Jan Peter van Houten
Janneke van Lisdonk
Judith van Vliet
Leon van der Ster
Lisbeth Bakker
Madhu Jokhoe

Marjolijn Masselink
Melanie Beck-Soeliman
Michel Wanner
Michelle Bax-Driehuijs
Michelle Mindenhoud
Michelle van Triet
Mirjam Karsten
Mirjam Schippers
Mustáfá Kálo
Nassira Ittahi
Natalie Wassink
Rachida Balhadj
Rob Zonneveld
Ruthmila Cicilia
Saskia Weltevrede
Sharmila Bindadin
Sherita Thakoerdāt
Siham Balhazaani
Sylfriede Inderson
Tjaako Minnema
Toby Witte

De kenniscafés van de Werkplaats

De Werkplaats Sociaal Domein Zuid-Holland Zuid geeft op verschillende manieren vorm aan het samenbrengen van verschillende perspectieven en het gezamenlijk werken aan oplossingsrichtingen. In het bijzonder maken we ruimte voor ervaringskennis, kennis uit beleid en praktijk en theoretische kennis uit onderzoek. We creëren leeromgevingen en organiseren activiteiten om met en van elkaar te leren, waaronder focusgroepen, spiegelbijeenkomsten, casuïstiek, workshops, leerkringen voor wijkteams en kenniscafés. In dit magazine staan onze kenniscafés centraal.

Het kenniscafé is een van onze centrale activiteiten om kennis en ervaringen te delen, vragen uit de regio te agenderen en samen te zoeken naar oplossingsrichtingen in het sociaal domein. Vanaf voorjaar 2017 organiseert de Werkplaats met regelmaat kenniscafés in de regio Zuid-Holland Zuid. Dit doen we samen met uiteenlopende partijen: van gemeenten en uitvoeringsorganisaties tot beroepsverenigingen en studenten. De teller staat inmiddels op elf kenniscafés en nieuwe edities zijn in ontwikkeling. Het kenniscafé is een openbaar en laagdrempelig ontmoetingsmoment. Vaak aan het einde van de middag en op een goed bereikbare locatie in de wijk. Het programma is compact qua tijd, maar verdiepend in opzet.

In dit magazine staan de vijf kenniscafés centraal die in de periode najaar 2018 tot en met voorjaar 2019 zijn gehouden. Deze vijf kenniscafés richten zich op het keukentafelgesprek, de samenwerking mbo-hbo in het sociaal werk, ontmoeting in de wijk, intergenerationale problematiek en het voorkomen van huisuitzettingen. Naast een introductie op het thema volgt een verslag van de bijeenkomst en reacties hierop van deelnemers.